

ZIUA STATISTICIANULUI
ÎN REPUBLICA MOLDOVA
20.10.2018
STATISTICI MAI BUNE
PENTRU O VIAȚĂ MAI BUNĂ

Statistica ocupării forței de muncă din perspectiva dimensiunii de gen

Mariana Alerguș-Soloviov

Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova

Ce înseamnă muncă?

Munca reprezintă orice activitate desfășurată de o persoană, indiferent de vârstă și sex, cu scopul de a produce bunuri sau de a presta servicii pentru a fi utilizate de alte persoane sau pentru consumul propriu.

- (a) Munca este definită indiferent de caracterul formal sau informal al ei sau de legalitatea activității.
- (b) Munca exclude activitățile care nu produc mărfuri sau servicii (de exemplu: cerșitul sau furtul), de îngrijire personală (de exemplu: igiena personală), la fel și activitățile care nu pot fi realizate de persoane terțe în numele unor persoane (de exemplu: somnul, studiile și odihna personală).
- (c) Conceptul de *muncă* este conform Granițelor generale de producție, după cum sunt definite în Sistemul Conturilor Naționale 2008 (SCN 2008).
- (d) Munca poate fi desfășurată în orice tip de unități economice sau sociale.

Resoluția „Statisticile privind munca, ocuparea și subutilizarea forței de muncă”, adoptată de a 19ea Conferință Internațională a Statisticienilor Muncii (BIM, 2013)

Forme de muncă

Producere pentru consum propriu

cuprinde producerea bunurilor și serviciilor pentru consumul propriu final.

Ocuparea

cuprinde munca efectuată pentru alții în schimbul unei plăți sau a unui profit

Munca neplătită a stagiului

cuprinde munca efectuată pentru alții fără plată pentru a dobândi experiență sau abilități la locul de muncă

Munca de voluntariat

Munca ne-obligatorie realizată pentru alții fără plată.

Alte activități de muncă

nu sunt definite în rezoluție

Ancheta Forței de Muncă (AFM)

Obiectivele AFM:

- Măsurarea populației active (forța de muncă) – ocupate și în șomaj – și a populației inactive
- Determinarea structurilor acestor categorii
- Determinarea tendințelor de evoluție
- Furnizarea datelor esențiale despre forța de muncă

Astfel, AFM asigură informații privind situația existentă pe piața forței de muncă, evoluția fenomenelor de *ocupare*, *șomaj* și *inactivitate*

Sfera de cuprindere: AFM se desfășoară pe întreg cuprinsul țării fără localitățile situate pe malul stâng al Nistrului și m. Bender

Unitatea de observare: gospodăria

Obiectul anchetei: persoanele membre ale gospodăriilor din locuințele selectate

Perioada de referință: (pentru majoritatea întrebărilor) este săptămâna de luni până duminică inclusiv dinaintea interviului.

Interviurile sunt repartizate uniform de-a lungul trimestrului, realizându-se o cercetare continuă

Metoda de colectare: interviul față în față sau proxy-interviu

Realizarea în teren: presupune parcurgerea a două etape succesive:

1. Identificarea locuințelor din centrul de cercetare și înștiințarea gospodăriilor și
2. Înregistrarea datelor în chestionare

Volumul eșantionului: 7200 locuințe trimestrial

Schema de rotație: 1-(2)-1-(8)-1

Forța de muncă = Populație economic activă

Populație ocupată

Șomeri

Populație economic
inactivă

(Copii, studenți, pensionari,
casnici, persoane bolnave sau
cu dizabilități, persoane care
aleg să nu muncească etc.)

Populația economic activă (PEA)

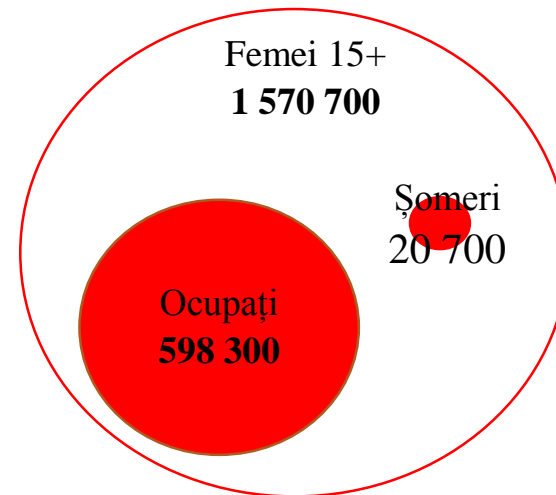
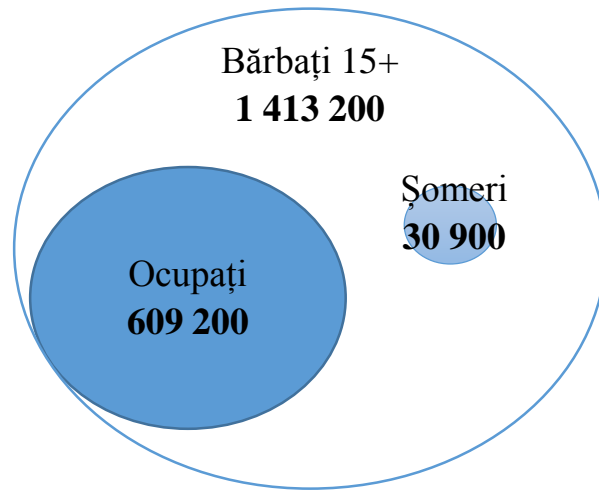
Persoanele de 15 ani și peste care au desfășurat o activitate economică sau socială producătoare de bunuri sau servicii de cel puțin o oră în perioada de referință (o săptămână), în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură sau alte beneficii.

Persoanele de 15 ani și peste, care în cursul perioadei de referință îndeplinesc simultan următoarele condiții:

1. *Nu au loc de muncă;*
2. *Caută activ;*
3. *Sunt disponibili*

Persoanele, indiferent de vârstă, care n-au lucrat cel puțin o oră și nu erau șomeri în perioada de referință.

Populația de 15 ani și peste după relația cu piața forței de muncă, sexe în Republica Moldova (persoane), 2017

Principiul priorității

Conform activităților desfășurate de respondent:

- Prioritate 1 **ocuparea** versus **șomer**
- Prioritate 2 **șomer** versus **inactiv**

ZIUA STATISTICIANULUI
ÎN REPUBLICA MOLDOVA
20.10.2018
STATISTICI MAI BUNE
PENTRU O VIAȚĂ MAI BUNĂ

STATISTICA
MOLDOVEI

Indicatorii cheie în măsurarea forței de muncă

- **Rata de ocupare**
- **Rata de șomaj**
- **Rata de inactivitate**
- **Statutul profesional, etc.**

Mai mulți indicatori pe site-ul: <http://www.statistica.gov.md> în rubrica Banca de date statistice.

Link direct la date:

[http://statbank.statistica.md/pxweb/pxweb/ro/30%20Statistic
a%20sociala/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-
42e1a2a9a774](http://statbank.statistica.md/pxweb/pxweb/ro/30%20Statistic%20sociala/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774)

Rata de ocupare- raportul dintre populația ocupată (**PO**) în vârstă de 15 ani și peste și totalul populației (**PT**) de aceeași grupă de vârstă, exprimat procentual.

$$RO = \frac{PO}{PT} \cdot 100$$

Populația ocupată - cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste care au desfășurat o activitate economică sau socială producătoare de bunuri sau servicii de cel puțin o oră în perioada de referință (o săptămână), în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, **plată în natură** sau alte beneficii.

Ex. *Oferire de mâncare, închiriere locuință fără plată, utilizare de vehicule fără plată -> drept schimb pentru munca depusă pentru producere de bunuri și servicii*

1. Limitările datelor din sondaj

Nu se pot face dezagregări pentru grupuri mici (ex. etnii, localități etc.)

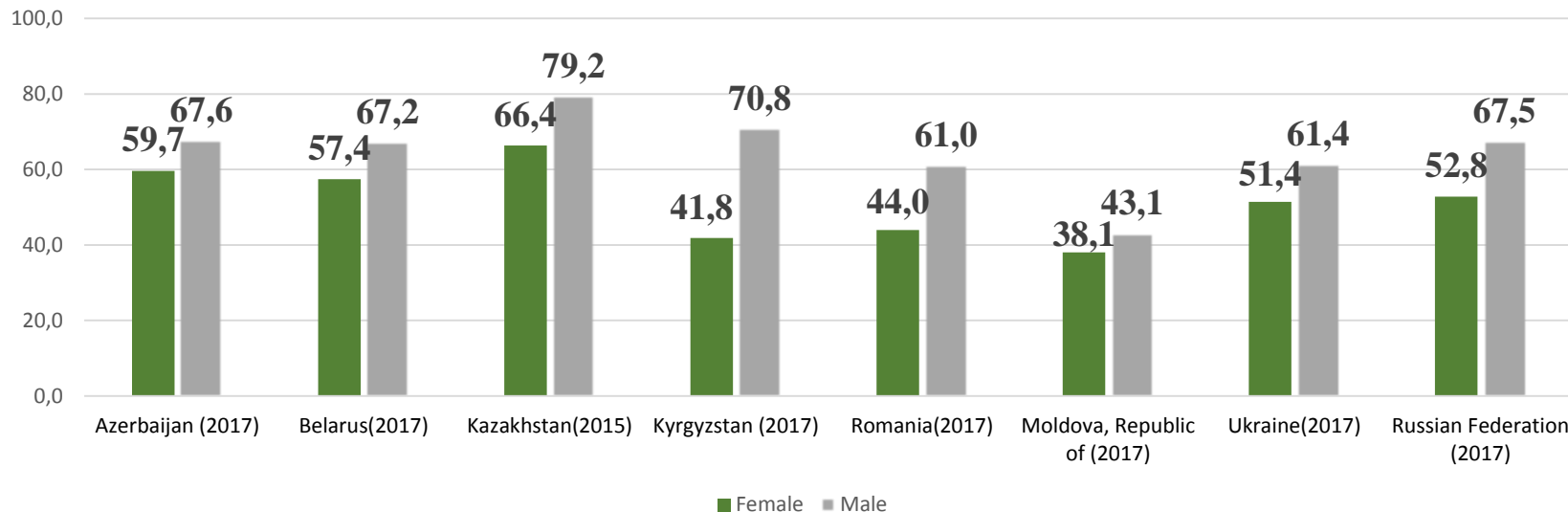
2. Intervalul de vârstă

Ocuparea este măsurată doar pentru populația de 15 ani și peste și a populației în vârstă de muncă (16-56 ani pentru femei/16-61 ani pentru bărbați sau 15-64 ani pe plan internațional).

3. Includerea/excluderea din definiția ocupării

Atenție la definițiile ocupării pentru diferite țări, deoarece pot varia, și afecta comparabilitatea

Rata de ocupare (%) pentru persoanele în vârstă de 15 ani și peste, sex, anul este indicat

Mesaje cheie!!!

- ✓ Cea mai mare rată de ocupare pentru femei este în Kazahstan (66,4%), iar cea mai mică în Moldova (38,1%)
- ✓ Cea mai mare rată de ocupare pentru bărbați este în Kazahstan (79,2%) și Kârgâzstan (70,8%)
- ✓ Cea mai mare discrepanță pe gen este în Kârgâzstan ($70,8\% - 41,8\% = 29,0$ p.p.), iar cea mai mică în Moldova ($43,1\% - 38,1\% = 5,0$ p.p.)

Modul de interpretare

- **Comparând situația femeilor și bărbaților:** de regula rata de ocupare pentru femei este mai mică, dat fiind responsabilitățile familiale;
- **Analizând indicatorii pentru diferite categorii de vârstă :** relevă evoluția indicatorilor conform grupelor de vârstă cu un interval de 5 ani preferabil;
- **Luând în considerație impactul socio-economic:** factori externi, calamități naturale, fluxul migrațional, crize economice la nivel local, etc.;
- **Asigurarea comparabilității:** accesând date din baze internaționale pentru a asigura comparabilitatea între țări;

Rata șomajului (BIM)

Rata șomajului - raportul dintre numărul șomerilor definiți conform criteriilor Biroului Internațional al Muncii (BIM) și populația activă totală, exprimat procentual.

$$R_{\text{Ș}} = \frac{\text{Ș}}{\text{PEA}} \cdot 100$$

Șomeri conform criteriilor BIM sunt persoanele de 15 ani și peste, care în cursul perioadei de referință

îndeplinesc simultan următoarele condiții:

- nu au un loc de muncă și nu desfășoară o activitate în scopul obținerii unor venituri;
- sunt în căutarea unui loc de muncă, utilizând în ultimele 4 săptămâni diverse metode pentru a-l găsi
- sunt disponibile să înceapă lucrul în următoarele 15 zile, dacă s-ar găsi imediat un loc de muncă.
- persoanele fără loc de muncă, disponibile să lucreze, care așteaptă să fie rechemate la lucru sau care au găsit un loc de muncă și urmează să înceapă lucrul la o dată ulterioară perioadei de referință;
- persoanele care în mod obișnuit fac parte din populația inactivă (elevi, studenți, pensionari), dar care au declarat că sunt în căutarea unui loc de muncă și sunt disponibile să înceapă lucrul.

Țineți cont:

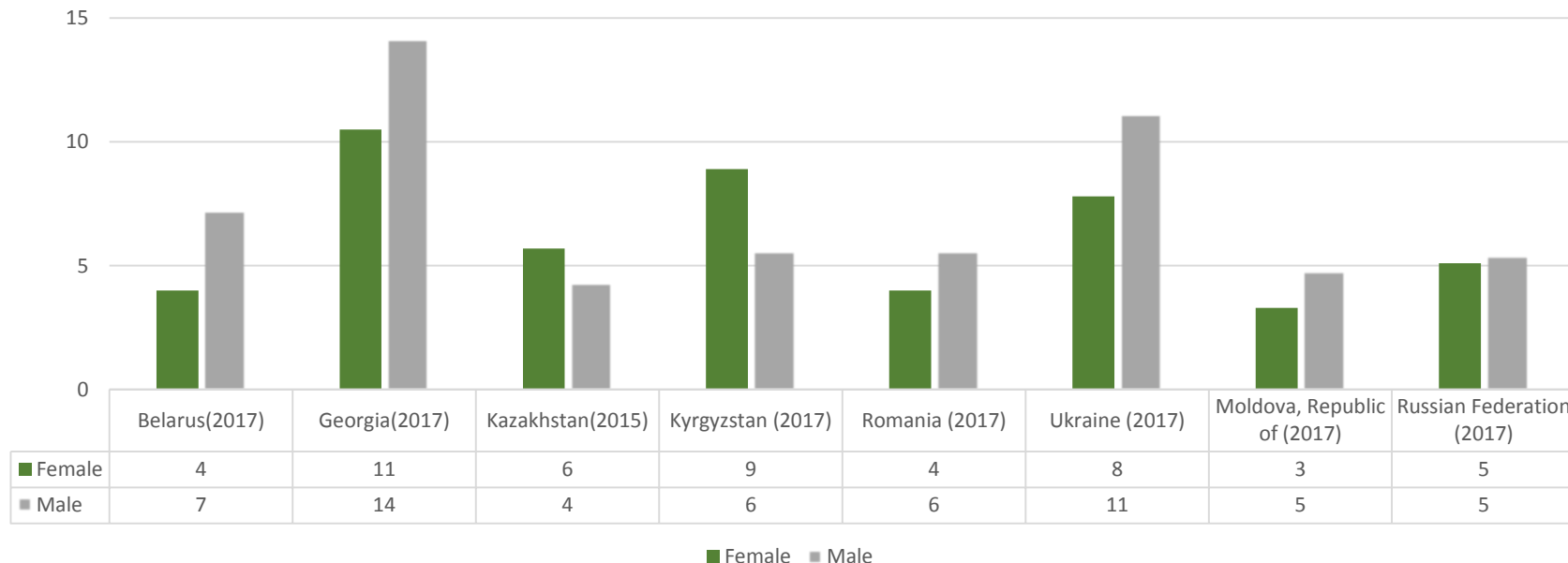
1. Rata șomajului este diferită de co-raportul șomaj-populație

Rata șomajului reflectă procentul forței de muncă care sunt șomeri, și nu procentul din populație.

2. Datele din sondaj sunt limitate

- Nu se pot face dezagregări pentru grupuri mici
(*ex. localități, etnii etc.*)

Rata șomajului (continuare)

- ✓ Șomajul variază enorm de la țară la țară;
- ✓ În Azerbaidjan, Kazahstan, Kârgâzstan, șomajul feminin este mai mare decât cel masculin;
- ✓ În Georgia, Ucraina, Moldova, Belarusia,, șomajul masculin e mai mare
- ✓ Discrepanța de gen este mai mare în Georgia, Ucraina și Kârgâzstan cu o diferență de 3p.p.

Rata de inactivitate - reprezintă proporția populației inactive de 15 ani și peste în populația totală în vârstă de 15 ani și peste (%).

$$RI = \frac{PI}{PT} \cdot 100$$

Populația inactivă din punct de vedere economic cuprinde toate persoanele, indiferent de vârstă, care n-au lucrat cel puțin o oră și nu erau șomeri în perioada de referință.

Populația economic inactivă include următoarele categorii de populație:

- elevi sau studenți;
- pensionari (de toate categoriile);
- casnice (care desfășoară numai activități casnice în gospodărie);
- persoane întreținute de alte persoane ori de stat sau care se întrețin din alte venituri (chirii, dobânzi, rente etc.);
- persoanele declarate plecate peste hotare la lucru sau în căutare de lucru (această categorie de populație convențional este atribuită la populația economic inactivă).

Rata de inactivitate (*continuare*)

Remarcă:

Inactivitatea \neq Lipsa de venituri

!!! Populația economic inactivă ar putea avea venituri.

Ex. pensie, sau o sursă independentă de bunăstare, transferuri de peste hotare

2013 – Conferința ILO a Statisticienilor muncii

Economic inactiv = în afara forței de muncă

Rata de inactivitate (*continuare*)

Țineți cont:

1. Limitările datelor din sondaj

- Nu se pot face dezagregări pentru grupuri mici (*ex. etnii, localități etc.*)

2. Ratele de participare la forța de muncă

- Rata de ocupare (RO) + Rata de șomaj (RȘ) + Rata de inactivitate (RI) \neq 100% \rightarrow ??? **CAUZA?**

Statutul profesional

➤ Salariat

➤ Non-salariat

- ✓ Patron
- ✓ Lucrător pe cont propriu
- ✓ Lucrător familial neremunerat
- ✓ Membru al unei cooperative

Salariat:

persoana care-și exercită activitatea în baza unui contract de muncă într-o unitate economică sau socială – indiferent de forma ei de proprietate – sau la persoane particulare (în baza unui contract sau a unei înțelegeri), în schimbul unei remunerații sub formă de salariu, în bani sau în natură, sub formă de comision etc.

Patron:

persoana care-și exercită ocupația (meseria) în propria unitate cu statutul legal de “persoana fizică” (întreprindere, agenție, atelier, magazin, birou, fermă etc.), pentru a cărei activitate angajează unul sau mai mulți salariați permanenți.

Lucrător pe cont propriu - este persoana care-și exercită activitatea în unitatea proprie (cu statutul legal de “persoana fizica”) sau într-o afacere individuală, fără a angaja vreun salariat permanent, fiind ajutat sau nu de membrii familiei neremunerați.

Ex. - Întreprinzătorii independenți (vânzători ambulanți, meditații, taximetriști particulari etc.)

- Liber-profesioniști (muzicanți ambulanți, artiști plastici, avocați)

- Zilieri ocazionali, agricultorii individuali.

Lucrătorul pe cont propriu poate avea salariați temporari.

Lucrător familial neremunerat - este persoana care-și exercită activitatea într-o unitate economică familială (cu statutul legal de “persoana fizică”) condusă de un membru al familiei sau o rudă, pentru care nu primește remunerație sub formă de salariu sau plată în natură.

! **Ex.** Gospodăria țărănească (de fermier)

Dacă mai multe persoane dintr-o gospodărie lucrează în gospodăria agricolă proprie, una dintre acestea – de regulă, capul gospodăriei – este considerat **lucrător pe cont propriu**, iar ceilalți – **lucrători familiari neremunerați**.

Membru al unei cooperative - este considerată persoana care a lucrat ca membru al unei cooperative, unde fiecare membru are drepturi egale la luarea deciziilor, soluționarea problemelor de producție/vânzare etc.

Statutul profesional (*continuare*)

Populația ocupată după statutul profesional și sexe, 2017

Statutul profesional	Valori absolute, mii persoane		Repartizarea femeilor și bărbaților în funcție de statutul profesional, %		Structura femei / bărbați în cadrul categoriilor conform statutului profesional, %	
	Femei	Bărbați	Femei	Bărbați	Femei	Bărbați
Salariați	417,161	369,925	69,7	60,7	53,0	47,0
Patroni	1,633	2,481	0*	0*	39,7	60,3
Lucrători pe cont propriu	146,548	224,305	24,5	36,8	39,5	60,5
Lucrători familiali neremunerați	32,957	12,504	5,5	2,1	72,5	27,5
Total	598,299	609,215	100,0	100,0	49,5	50,5

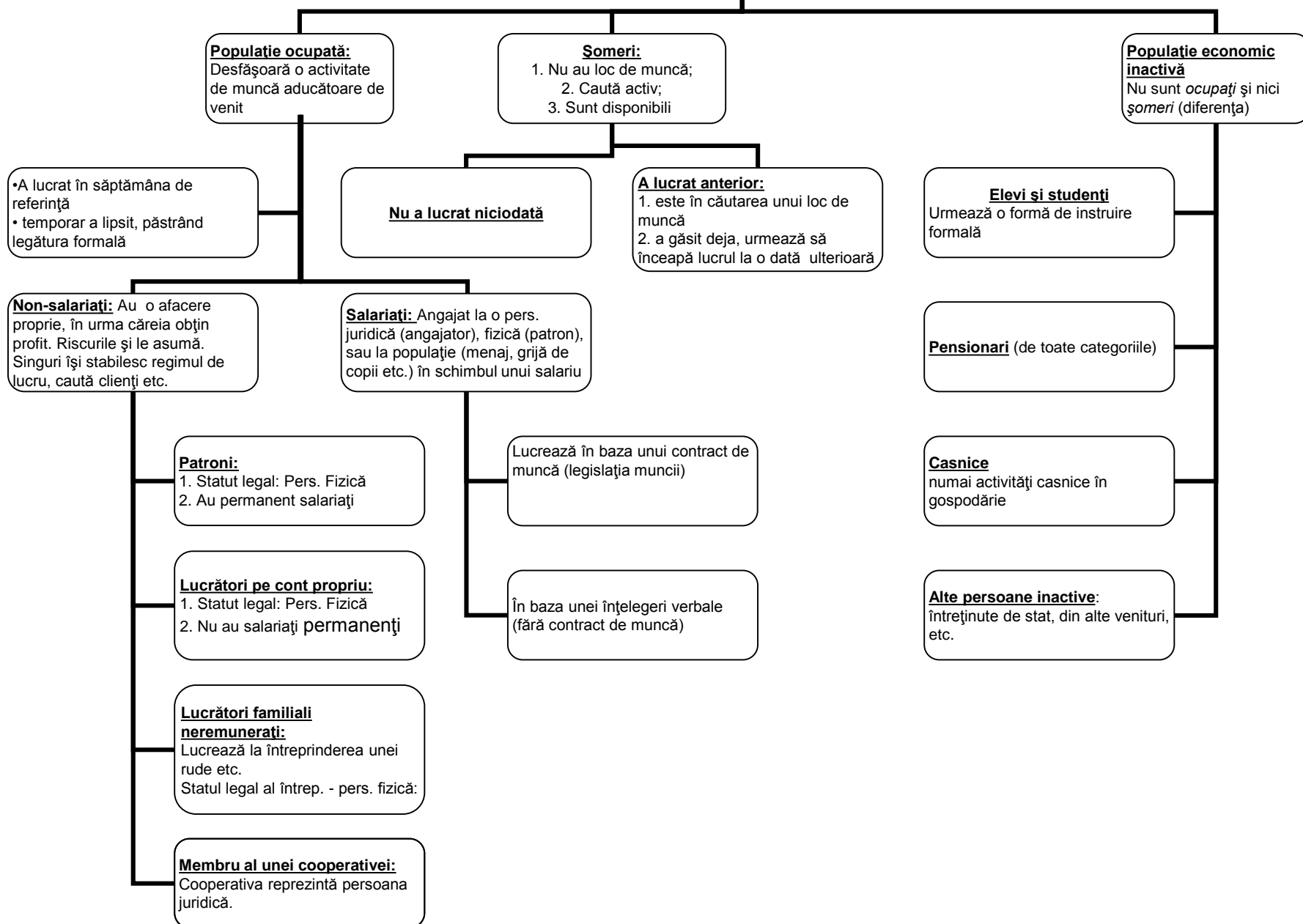
Notă: * mai puțin de 1% din femei și bărbați sunt patroni

Statutul profesional în unele țări, %

	Armenia		Georgia		Federația Rusă		Ucraine	
	Femei	Bărbați	Femei	Bărbați	Femei	Bărbați	Femei	Bărbați
Salariați	59	57	49	48	95	92	86	82
Patroni	0	2	1	3	1	2	1	1
Lucrători pe cont propriu	32	38	22	37	4	6	13	16
Membru al unei cooperative	0	0	0
Lucrători familiali neremunerați	9	4	28	13	0	0	0	0
Nu se știe	0

- ✓ Lucrătorii de cont propriu și cei familiali predomină în Georgia și Armenia, dar sunt mai puțin frecvenți în Rusia și Ucraina;
- ✓ Femeile de regulă predomină în total lucrători familiali;
- ✓ În Georgia este înregistrată cea mai mică pondere a salariaților, mai mult de jumătate din populație fiind angajată pe cont propriu sau în afaceri de familie, fapt ce asigură un grad mai mic de securitate socială.

Populația de 15 ani +

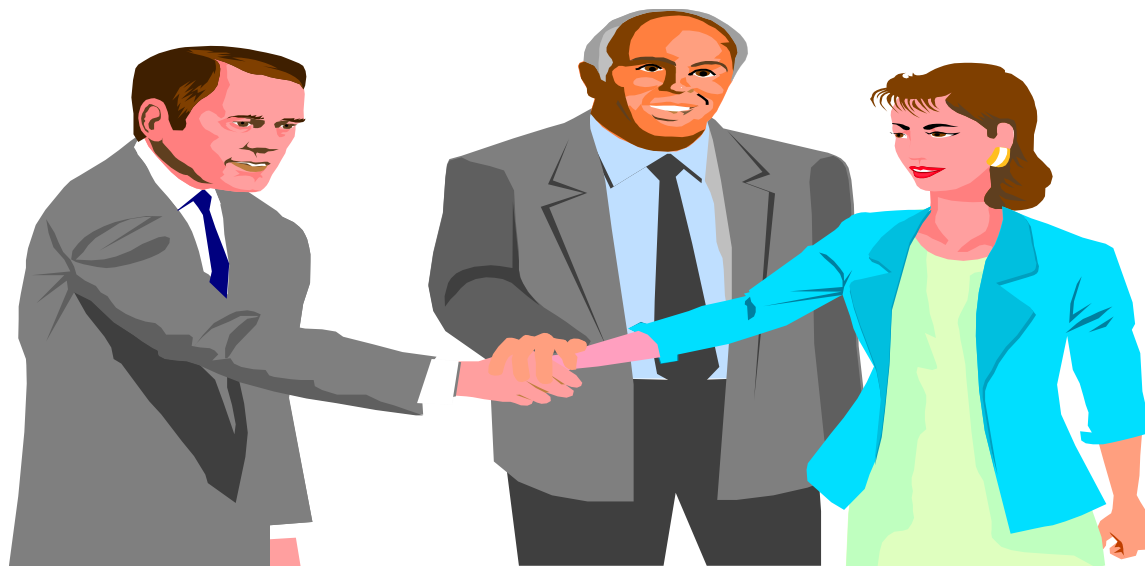

ZIUA STATISTICIANULUI
ÎN REPUBLICA MOLDOVA
20.10.2018
STATISTICI MAI BUNE
PENTRU O VIAȚĂ MAI BUNĂ

STATISTICA
MOLDOVEI

VĂ MULȚUMIM PENTRU SUSȚINERE ȘI COLABORARE !

Activitatea Practică

		Ocupat	Șomer	Inactiv/ în afara forței de muncă
1	Un funcționar care a lucrat la o fabrică a fost concediat la mijlocul săptămânii de referință (prin reducere de personal). El a început imediat să-și caute un alt serviciu, apelând la prieteni și răspunzând la anunțurile din ziare			
2	Medic care are 10 ani de activitate este în căutarea unui loc de muncă, însă din motive de sănătate nu poate începe lucru în următoarele 2 săptămâni.			
3	Student care lucrează part time în supermarket			
4	Student caută de lucru după ore pentru a avea un venit suplimentar la bursă, și este disponibil să înceapă lucru dacă va găsi.			
5	Un student și-a procurat patentă și sâmbătă vinde la piață discuri			
6	Un respondent nu lucrează deja de 2 ani din cauza maladiei cronice de lungă durată			
7	Pensionar limită de vârstă care nu caută de lucru, dar dorește să lucreze însă nu este disponibil să înceapă lucru din motive de sănătate.			
8	Un agricultor lucrează în gospodăria sa țărănească			
9	Copil în vîrstă de 13 ani, care ajută părinți la lucru de pe lîngă casă.			
10	Voluntar la biserică			
11	Programator în cautare activă a unui loc de muncă,			
12	Tatăl în concediu de îngrijire a copilului de un an.			
13	Proprietara atelier de croitorie are 2 salariați permanenți			
14	O pensionară dă în chirie o odaie din apartamentul său, în așa mod câștigând un venit în bani pentru plata serviciilor comunale			
15	O casnică și-a ajutat toată săptămâna soțul, care lucrează avocat în biroul său de avocați			

Exercițiul 2.

Pentru persoanele ocupate identificate în exercițiul 1 determinați statutul profesional:

1. Salariat
2. Patron
3. Lucrător pe cont propriu
4. Lucrător familial